

Híresek és kémikusok

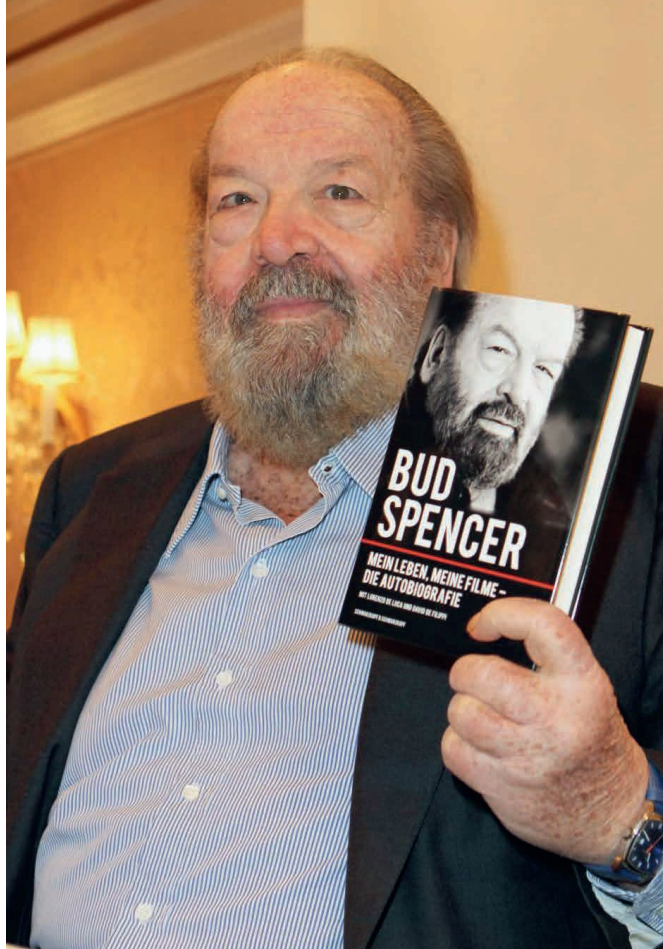
Bud Spencer

Carlo Pedersoli, vagyis művésznevén Bud Spencer (1929–2016) kétségtelenül minden idők *legnagyobb* olasz filmszínésze volt. Kémikusnak is a *legnagyobb* lehetett volna, ha egyetemi tanulmányait befejezi. Önéletrajzának második kötetében (Nyolcvan év alatt a Föld körül), az egyik fejezetben a Facebookon feltett kérdésekre is válaszol. Az egyik kérdés így hangzott: mi akartál lenni gyermekkorodban? Bud Spencer válasza: „Hiszitek vagy sem, vegyész akartam lenni. Egy jó darabig ki is tartottam az álom mellett, sőt, az egyetemen is vegyészetet tanultam.”

Carlo Pedersolinak mindig azt mondták a szülei (ezzel kezdődik önéletrajzi könyve is), hogy „1929. október 31-én délután négy órakor született Nápolyban”. Már születésekor is hat kilót nyomott. Német nevelőnője volt, ezért sajtát bevallása szerint egy ideig nemigen beszélt olaszul, különösen a nápolyi tájszólást nem értette. Apja, Alessandro, gyártulajdonos volt. Sorsa akkor fordult nehezebbre, amikor 1943-ban épp az üzeme előtt ért bombatalálat egy lőszer szállító hajót a nápolyi kikötőben, s ez a gyárépületben is visszafordíthatatlan károkat okozott. A baleset hatására a család a biztonságosabbnak tűnő Rómába költözött.

Carlo mindig is remek tanuló volt, a középiskolát az előírtnál rövidebb idő alatt végezte el, ezért korának legfiatalabb olasz egyetemistája lett: még tizenhat éves sem volt, amikor beiratkozott kémia szakra a római Sapienza Egyetemre. Itt is kitűnően haladt, de családjá az anyagi nehézségek miatt elhagyta Olaszországot: 1947-ben Dél-Amerikába költöztek, még bőven azelőtt, hogy Carlo diplomát szerezhetett volna. Apja a braziliai Recifében benzinkannákat gyártó üzemet alapított, de Carlo ekkor már nem akarta jelenlétével növelni az anyagi gondokat: először a Buenos Aires-i kikötőben lett rakodómunkás, majd visszatérve Brazíliába az olasz konzulátus kifutófiúja lett. Később nagy hasznát vette kémiai képzettségének, amikor a Dupont cégnél talált állást. Krokodilbőr és textilfelék kezelésére használt lakkokat gyártottak, s ennek a szakmának minden akkori fogását kitanulta. Kollégái „El Quimico”-nak, azaz „vegyész”-nek szólították. Munkája révén nagyon sokfelé járt Brazíliában, ezt a dél-amerikai országot egész életében álomszerűnek tartotta. 1951-ben, apja egészségének megromlása miatt tértek vissza Rómába.

Carlo kivándorlásuk előtt sokat sportolt. Középiskolában a rögbicsapat oszlopos tagja volt, de emellett az egyik legjobb olasz úszónak tartották: tizenhét évesen olasz bajnok lett mellúszásban. Ilyen irányú tehetsége hazatérése után nyilvánult meg leginkább. Részt vett az 1952-es és 1956-os olimpián és három Európa-bajnokságon, s az első olasz volt, aki egy percnél hosszabb ideig úszott száz métert. Önéletrajzában megkapó őszinteséggel írja le, hogy sport-

Bud Spencer önéletrajzi könyvével

sikerei leginkább adottságainak voltak köszönhetőek, és nem kemény edzésmunkájának. Utólag már úgy gondolta, hogy ha nem cigarettázik szinte folyamatosan, akkor valószínűleg még jobb teljesítményt is elérhetett volna. Tagja volt az olasz vízilabda-válogatottnak; egy tornán Budapesten is járt az 1950-es években. Erről szóló emlékeit könyvében egy rövid, Bud-a-Pest (olasz szójáték, jelentése: Bud Pesten) című fejezetben írta le.

Későbbi pályafutása alatt még egyszer megpróbált visszatérni a kémiához. Számos üzleti vállalkozásának egyike olyan rendkívül tartós lakkok és festékek forgalmazása lett volna, amelyeket egy hamburgi mérnök talált fel. Úgy gondolta, ebben nagy segítségére lehet egy barátja, aki Olaszországban a zebrák újrafestéséért volt felelős. Az ő (egyébként kifogástalanul őszinte) reakcióját így idézi fel: „Istenem, Carlo-Carlo! Hát hol élsz te? Félévente újrafestetem a zebrákat, és ebből egész jól megélek. A legcsekélyebb mértékben sem kételkedem a terméked minőségében, de épp ezért a legcsekélyebb mértékben sem érdekel: egy örökké tartó festék tönkretenne.”

Meglepő, de a sok-sok film ellenére Bud Spencer nem tartotta magát igazi színésznek. A filmszerepek eleinte azért kellett neki, hogy aktuális üzleti vállalkozásának csődjét valamilyen keresettel ellensúlyozza. Művészneve testalkatára („bud” angolul bimbót jelent), illetve Spencer Tracy iránt érzett tiszteletére való utalásként született. Soha nem tanult színjátszást, és soha nem is gondolta magát egyenrangúnak a képzett színészekkel, így gyakori filmbeli társával, Terence Hill-lel sem (valódi nevén Mario Girotti). Kettejük filmjei az egészen világon nagyon sikeresek voltak, de az olasz közvélemény sokáig azt sem tudta, hogy valójában mind a ketten olaszok, és azt is csak kevesen ismerték fel, hogy Bud Spencer azonos az egykori úszóbajnok Carlo Pedersolival.

Lente Gábor

Carlo Pedersoli az olasz úszóválogatottban